

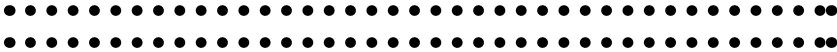
HET VIER STAPPENPLAN

**‘STIJLOEFENINGEN:
99 MANIEREN OM EEN
VERHAAL TE VERTELLEN’
VAN MATT MADDEN**

KUNST IN ZICHT
IN SAMENWERKING MET
STRIP TURNHOUT

STAP 1: ZINTUIGLIJKE STUDIE VAN HET SJABLOON

▷▷ **VERTREKPUNT:** sjabloon van Matt Madden

VERHAALASPECTEN

VERTELSTANDPUNT

Wie zijn de personages?
Wie vertelt het verhaal? Welk vertelperspectief gebruikt hij?
Welke emoties en/of motieven kiest hij voor de personages?
Wordt het verhaal gedetailleerd of in grote lijnen verteld?
Wordt het verhaal objectief of subjectief weergegeven?
Wordt het verhaal verbaal of non-verbaal verteld?
Wordt er gebruik gemaakt van dialogen en/of monologen?
Enz. ...

TIJD

Op welk tijdstip en in welke tijdsperiode van de geschiedenis speelt het verhaal zich af?
Speelt het verhaal zich chronologisch af of is er sprake van een bepaalde plot?
Hoe zit het met de verhouding tussen verteltijd en vertelde tijd?
Wordt het verhaal verteld in tegenwoordige, verleden of toekomstige tijd?
Enz. ...

RUIMTE

Waar speelt het verhaal zich af?
Vanuit welk punt(en) in de ruimte(n)/locatie(s) wordt het verhaal verteld?
Enz. ...

GRAFISCHE ELEMENTEN

KADER

Kadrering (wat laat hij zien, wat niet?): hoe speelt hij met longshots versus close-ups?
Stripkaders: keuzes qua aantal, richting, vorm, grootte en onderlinge compositie.
Hoe groot is het blad waarop de stripkaders in compositie worden gebracht?

LIJN

Maakt hij gebruik van lijnen?
Welke dikte gebruikt hij?
Gaat het om strakke of golvende lijnen?
Zijn de lijnen doorlopend of onderbroken?
Zijn ze duidelijk of eerder diffuus?

VORM

{ Maakt hij gebruik van figuratieve of abstracte vormen?
Welke soort: hoekig, rond, geometrisch, assymetrisch, grillig, strak, 3D, ...?

PERSPECTIEF

{ Vogelperspectief?
Kikkerperspectief?
Normale ooghoogte?

COMPOSITIE

{ Hoe worden de elementen in elke stripkader geschikt?

KLEUR

{ Maakt hij gebruik van kleur?
Maakt hij gebruik van de symbolische betekenis van kleur?
Maakt hij gebruik van contrasterende kleuren?
Maakt hij gebruik van volgende contrasten?
 Kleur versus zwart/wit
 Koude versus warme kleuren
 Kleurvlakken versus kleuraccenten
 Licht versus donker
 Monochroom versus polychroom

MATERIAAL EN TECHNIEK

{ Welke materialen en technieken gebruikt hij om de verschillende beeldende elementen tot stand te brengen?

TEKST

{ Welke keuzes heeft hij gemaakt in het beeldend weergeven van de tekst?
Lettertype, grootte, dikte, kleur, materiaal, compositie, tekstballonnen,...?

OUBAPO

Maakt Madden hier gebruik van een OuBaPo beperking of voorwaarde?

STRIPGENRE OF HOMMAGE

Maakt Madden hier gebruik van een bestaand stripgenre of brengt hij een hommage?

STAP 2: IDEEËN BEDENKEN EN KEUZES MAKEN

▷▷ CHECKLIST ✓

NARRATIEVE VARIATIES

WAT VERTEL JE?

VERHAALASPECTEN: 5 W'S ALS BOUWSTENEN VOOR HET VERHAAL

WAT

We vertrekken vanuit dezelfde **WAT** als uit het sjabloon van Matt Madden:

‘Een man zit aan zijn bureau achter zijn laptop. Hij staat op, vouwt zijn laptop dicht, loopt de kamer uit. ‘Hoe laat is het,’ vraagt er iemand aan hem. ‘1.15 uur,’ zegt hij. ‘Dank je,’ zegt iemand tegen hem. De man loopt naar de koelkast, opent die en vraagt zichzelf af: ‘Wat kwam ik hier in godsnaam ook weer zoeken?’

M.a.w. we veranderen niets wezenlijks aan het basisverhaal.

WIE

Welke personages spelen er mee in het verhaal?

Behoud je het aantal personages uit het sjabloon?

- Ja
- Nee: hoeveel personages ga je opnemen in jouw variant?

Behoud je de personages uit het sjabloon?

- Ja
- Nee: welke personages kies je?

Wie vertelt het verhaal?

Vertellen de personages het verhaal door hun acties?

- Ja
- Nee
 - Wie of wat is dan de verteller (persoon, dier, voorwerp)?
 - Kies je voor een auctoriele verteller, voor een ik-perspectief, personele verteller, jij-perspectief, wij-perspectief of wisselend vertelperspectief?

Vertellen de personages/verteller het verhaal verbaal of non-verbaal?

- Non-verbaal
- Verbaal: vertellen de personages/verteller het verhaal aan de hand van een monoloog, dialoog of een combinatie van beide?

Vertellen de personages/verteller het verhaal gedetailleerd of in grote lijnen?

- Gedetailleerd: schrijf het verhaal (WAT) zo gedetailleerd als je het wil vertellen en beeldend wil weergeven in je eigen variant uit.
- In grote lijnen: schrijf exact neer welke ‘grote lijnen’ je uit het verhaal (WAT) wil vertellen en beeldend wil weergeven in je eigen variant.

WAAR

Welke locatie(s) en/of ruimte(s) neem je op in jouw variant?

Behoud je het aantal locaties/ruimtes uit het sjabloon?

—————> Ja

—————> Nee: hoeveel wens je er dan te gebruiken in jouw variant?

Behoud je de gebruikte locaties/ruimtes uit het sjabloon?

—————> Ja

—————> Nee: welke zal je dan gebruiken in jouw variant?

Wordt het verhaal verteld en beeldend weergegeven vanuit een vast punt in de gekozen locatie(s)/ruimte(n)?

—————> Ja: bepaal voor elke locatie/ruimte die je gebruikt in jouw variant het punt.

—————> Nee: bepaal voor elke locatie/ruimte die je gebruikt in jouw variant de verschillende punten.

WANNEER

Behoud je de story (de chronologische volgorde van het sjabloon)?

—————> Ja

—————> Nee: welke plot (ingreep in de chronologische opbouw) wil je dan in jouw variant gebruiken?

Behoud je het tijds kader (hedendaagse, 21^e eeuw) uit het sjabloon?

—————> Ja

—————> Nee: in welk tijds kader wil je jouw variant dan situeren?

Behoud je het tijdstip van de vertelling (tegenwoordige tijd) uit het sjabloon?

—————> Ja

—————> Nee: welk tijdstip hanteer je dan (verleden tijd of toekomstige tijd)?

Hoe verhouden zich verteltijd en vertelde tijd in jouw variant?

—————> Verteltijd veel groter dan vertelde tijd?

—————> Verteltijd veel kleiner dan vertelde tijd?

WAAROM

Vanuit welke drijfve(e)r(en) en/of emotie(s) handelen/handelt de/het personage(s) in jouw variant?

Vanuit welke drijfve(e)r(en) en/of emotie(s) handelen/handelt de verteller(s) in jouw variant?

WAT (HERBEKEKEN)

Moet je de WAT veranderen in bepaald(e) opzicht(en) ten gevolge van bepaalde keuzes die je maakte op het vlak van 'wie', 'waar', 'wanneer' en 'waarom'? Zo ja, pas die dan aan.

HOE BRENG JE HET VERHAAL IN BEELD?

GRAFISCHE ASPECTEN: BEELDENE BOUWSTENEN

KADER

Hoe groot is de pagina waarmee je in jouw variant gaat werken qua afmeting (beperk je in aantal wel tot 1 pagina)?

Welke keuzes ga je maken in je gebruik van stripkaders?

- > Hoeveel kaders ga je hanteren?
- > Welke richting(en) geef je ze?
- > Welke vorm(en) gebruik je?
- > Hoe groot ga je ze maken?

Hoe ga je al de stripkaders schikken op jouw pagina, m.a.w. welke compositie gebruik je in jouw variant?

- > (a)symmetrische compositie
- > centrale compositie
- > diagonale compositie
- > piramidale compositie
- > geometrische compositie
- > over-all compositie
- > enz. ...

Hoe ga je elk stripkader kaderen, m.a.w. wat laat je zien en wat niet?

- > Gebruik je vooral close-ups?
- > Gebruik je vooral longshots?
- > Gebruik je een combinatie van beide?

LIJN

Wil je in jouw variant werken met lijnen?

- > Ja: zie volgende vraag.
- > Nee: op welke creatieve manier ga je het werken met lijnen dan omzeilen?

Met welk soort van lijn wil je aan de slag gaan? Denk ondermeer aan volgende mogelijke kenmerken:

- > Dikte van de lijn.
- > Strak of golvend?
- > Doorlopend of onderbroken?
- > Duidelijk of diffuus?
- > Enz. ...

VORM

Worden de beelden in jouw variant figuratief of eerder abstract?

- > Figuratief: in welke mate ook realistisch?
- > Abstract: op welke manier ga je jouw variant tot een abstracte versie brengen?

Maak je gebruik van realistische, gedeformeerde of gestileerde vormen?

Gebruik je hoekige, ronde, geometrische, organische, (as)symmetrische, platte, ruimtelijke, grillige en/of strakke vormen, enz. ...?

PERSPECTIEF

Vanuit welk perspectief ga je jouw verhaal in beeld brengen?

- > Vanuit een vogelperspectief.
- > Vanuit een kikkerperspectief.
- > Vanuit normale ooghoogte.
- > Vanuit een combinatie van perspectieven.

COMPOSITIE

Met welk soort van compositie ga je in elk stripkader werken, m.a.w. hoe ga je in elk stripkader de elementen schikken?

- > (as)symmetrische compositie
- > centrale compositie
- > diagonale compositie
- > piramidale compositie
- > geometrische compositie
- > over-all compositie
- > enz. ...

KLEUR

Ga je kleur gebruiken in je eigen variant?

- > Nee: ik gebruik enkel zwart en wit.
- > Ja: bekijk volgende vragen...

Met welke kleur(en) wil je dan vooral aan de slag gaan? Denk zeker ook na over symbolische betekenissen van kleuren.

Met welke contrasten ga je spelen in jouw versie?

- > Kleur versus wit/zwart.
- > Koude versus warme kleuren.
- > Kleurvlakken versus kleuraccenten.
- > Licht versus donker.
- > Contrasterende kleuren.
- > Monochroom versus polychroom kleurgebruik.

MATERIAAL EN TECHNIEK

Denk goed na over welke materialen en technieken je wil gebruiken voor elk aspect in het creatieproces van je eigen variant. Denk bijvoorbeeld aan de volgende elementen:

- > Welke ondergrond ga je gebruiken? Breng je je stripkaders aan op papier of op ander materiaal?
- > Met welk materiaal ga je je lijnen vormen?
- > Met welk materiaal 'teken' je je kaders?
- > Met welk materiaal of techniek geef je kleur?
- > Enz. ...

TEKST

Hoe ga je de tekst die je gebruikt beeldend weergeven?

- > Welk lettertype kies je uit?
- > Welke grootte kies je uit voor de letters?
- > Met welk materiaal schrijf je de tekst neer?

- In welke compositie?
- Hoe dik wil je je letters maken?
- In welke kleur wil je de tekst neerschrijven?
- In welke vorm van tekstballonnen neem je je tekst op?
- Enz. ...

VERHAALASPECTEN (HERBEKEKEN)

Grafische elementen en narratieve elementen hangen erg met elkaar samen in een grafische roman. Bekijk daarom eens of je nu nog wijzigingen wil aanbrengen in de keuzes die je maakte inzake verhaalaspecten, nu je ook keuzes gemaakt hebt in de grafische aspecten. Laatst veranderingen maak je best nu nog voor we beginnen met de uitwerking van jouw variant.

OUBAPO VARIATIES ALS EXTRAATJE

Wie zich nog extra wil uitdagen in de creatie van zijn eigen variant, kan zichzelf ook nog een bepaalde beperking of voorwaarde opleggen in OuBaPo-stijl. Dit maakt het er uiteraard niet makkelijker op, dus de keuze is aan jou!

STAP 3: EEN SCRIPT EN STORYBOARD OPSTELLEN

De definitieve keuzes die je maakte betreffende de verhaalaspecten voor jouw variant zet je best uit in een **script**. Daarin neem je volgende elementen op:

- Beschrijving van de antwoorden op de 5 W's: je maakt dus een korte synopsis van je concept.
- Opsplitsing van het verhaal (WAT) in kleine tussenstappen of scènes. Houd er rekening mee dat elke scène in latere fase een ander stripkader wordt.
- Per scène (en dus per stripkader) de tekst die daarin wordt opgenomen, een beschrijving van de locatie/ruimte waarin die scène zich afspeelt en welk(e) personage(s) en/of verteller(s) in deze scène meespeelt/meespelen.

Naast het script dat je hebt uitgeschreven n.a.v. je keuzes inzake verhaalaspecten, is het nu tijd om een **storyboard** uit te werken waarin je kan experimenteren met de keuzes die je maakte inzake de grafische aspecten.

Laten we het storyboard beschouwen als een soort 'kladversie' van jouw variant. Je tekent eerst de kaders zoals je die bedacht had. Vervolgens teken je het verhaal uit jouw script al schetsend neer in deze kaders. Je kunt nu experimenteren met de keuzes die je maakte betreffende lijn, kleur, vorm, compositie, kadrering, perspectief, materiaal, techniek en beeldende weergave van tekst, tekstvakken en -ballonnen. Maak gerust verschillende versies. Vergelijk ze met elkaar. Pas eventueel nog dingen aan waarmee je nu toch niet zo gelukkig blijkt te zijn. Werk naar een 'kladversie' toe die het best aanleunt bij het idee dat jij in je hoofd had.

STAP 4: UITWERKEN VAN JE EIGEN VARIANT

UITVOEREN MAAR!

Klaar? Dan kan je nu starten aan de definitieve uitvoering van jouw variant op Maddens sjabloon!

COLOFON

Dit educatieve pakket kwam tot stand door samenwerking tussen Kunst in Zicht en Strip Turnhout vzw.

Voor meer informatie, vragen of feedback omtrent het educatieve pakket kan u contact opnemen met Strip Turnhout vzw en/of Kunst in Zicht.

Kunst in Zicht
Warandestraat 42
2300 Turnhout
(t) 014/472335
(f) 014/420821
kiz@warande.be
www.kunstinzicht.be

Strip Turnhout vzw
Warandestraat 42
2300 Turnhout
(t) 014/472343
(f) 014/420821
stripturnhout@warande.be
www.stripturnhout.be

Strip Turnhout vzw is organisator van het tweejaarlijkse, gelijknamige festival, het oudste en grootste stripfestival in Vlaanderen en maakt in opdracht van het Antwerpse provinciebestuur ook het tweemaandelijks stripmagazine 'Stripgids', dat gratis beschikbaar is voor de bezoekers van de openbare bibliotheken van de provincie Antwerpen.

Kunst in Zicht is, als bemiddelaar van kunst via kunsteducatieve projecten, een structureel samenwerkingsverband tussen de Warande en het Provinciaal Vormingscentrum in Malle. De projecten van Kunst in Zicht willen kinderen, jongeren en hun begeleiders dichter in contact brengen met kunst en kunstenaars.

Concept en uitwerking van het educatieve pakket:
Femke Bauwens, Jelle De Grauwe, Joke Klaassen en Hans Van Regenmortel.

Eindredactie: Jelle De Grauwe

Vormgeving: Joke Klaassen

Met dank aan: Bart Gaublomme, Sandra Lenaerts, Toon Horsten, Eva Steel, Leen Thielemans, Koen Van Rompaey en Linne Vermeiren.

Afbeeldingen © Matt Madden